

Дата публікації

21 жовтня 2025 року

Інформаційне повідомлення про результати періодичного огляду індикаторів валютного ринку

Рада оверсайту індикаторів грошового та валютного ринків України (далі – Рада оверсайту) на засіданні 27 серпня 2025 року провела четвертий періодичний огляд індикаторів валютного ринку (офіційного курсу гривні до іноземних валют, облікової ціни банківських металів та довідкового значення курсу гривні до долара США).

Результати огляду підтвердили, що обсяг торгів на валютному ринку України залишається цілком достатнім для розрахунку надійних індикаторів за курсом гривні до долара США (довідкового та офіційного курсів) за чинною методологією їх визначення як середньозваженого значення. У I півріччі 2025 року відбулося сезонне помірне зниження як кількості, так і обсягу міжбанківських угод у сегменті гривня/долар порівняно з IV кварталом 2024 р., однак ці обсяги залишаються цілком достатніми для розрахунку валютних бенчмарків за діючою методологією. Водночас, ліквідність його міжбанківського сегменту все ще є недостатньою для того, щоб в осяжній перспективі розглядати питання можливого переходу розрахунку індикаторів валютного ринку за методологією фіксингу.

Попри те, що в сегменті гривня/євро на міжбанківському валютному ринку обсяг торгів збільшився, він все ще залишається порівняно невеликим. Міжбанківська торгівля іншими валютами практично відсутня. Натомість частка операцій з євро на інших сегментах валютного ринку демонструвала тенденцію до зростання (у т.ч. через укріплення євро на світових ринках). Це вносить подальший внесок у формування потенціалу для можливої зміни валюти прив'язки з долара на євро в майбутньому. Зокрема, на готівковому сегменті частка євро у II кварталі 2025 р. сягнула чверті, за безготівковим продажом клієнтами – впевнено перевищила третину, а за безготівковою купівлею клієнтами досягла

близько половини від загального обсягу. Частка інших валют на усіх сегментах залишається маржинальною.

Представлені під час огляду розрахунки та статистичні дані підтверджують актуальність критеріїв відбору угод до первинної вибірки, закладених у чинну методологію розрахунку офіційного та довідкового курсів гривні до долара США. Зокрема, обмеження на обсяг однієї угоди (від \$0,1 до 5 млн) та часові межі вибірки угод (до 12:00 для довідкового курсу та до 15:00 для офіційного курсу) залишаються релевантними до потреб ринку за збереження репрезентативності індикатора. Певне зменшення частки угод (насамперед – за обсягом) в часовий період, який береться для розрахунку офіційного курсу, пов'язано із зростанням обсягів операцій на умовах «том». Однак, слід враховувати, що на сесії «том» угоди укладають за щойно порахованим офіційним курсом НБУ, а тому їх непопадання у вибірку не викривлює значення бенчмарка.

У серпневому періодичному огляді індикаторів валютного ринку було запроваджено дослідження окремих нових аспектів функціонування валютного ринку, що необхідно для наближення індикатора до повного виконання [принципів Міжнародної організації комісій з цінних паперів \(IOSCO\) для фінансових індикаторів](#). А саме:

у межах періодичного огляду розширено оцінку концентрації валютного ринку – поряд із розрахунком за індексом Герфіндаля-Гіршмана (HHI) запроваджено оцінку на основі ще одного індексу – Concentration Ratio (CRn). Аналіз, проведений з використанням обох індексів, засвідчив незначну концентрацію валютного ринку в його сегменті торгів між банками та між банками та НБУ;

було представлено порівняння обсягів угод між банками на валютному ринку, що надходять за даними торговельно-інформаційних систем (далі – TIC) та файлів статистичної звітності банків. Така інформація була надана з метою оцінки релевантності джерела даних для отримання інформації про угоди, що беруться до розрахунку індикаторів валютного ринку за курсом гривня/долар США. В цілому дані свідчать про те, що переважна частка угод на міжбанківському валютному ринку в 2025 році потрапляє до первинної вибірки, яка береться до розрахунку офіційного та довідкового курсів гривні до долара США;

також було висвітлено аналіз впливу угод між банками однієї банківської групи на розрахунок індикаторів валютного ринку. Встановлено, що частка таких угод у загальному обсязі операцій на валютному ринку України (без НБУ) є дуже низькою, відповідно їх вплив на розрахунок індикаторів валютного ринку практично відсутній. З огляду на це,

коригування методології розрахунку курсу шляхом виключення операцій між банками однієї банківської групи наразі не є нагальним питанням.

Протягом I півріччя 2025 року надійшла одна пропозиція від нерезидента стосовно питань оприлюднення індикаторів валютного ринку. Вона стосувалася формування сторінки API, на якій оприлюднюється офіційний курс гривні до іноземних валют, окрім української також англійською мовою. Ця пропозиція була взята в роботу Національним банком. Інші скарги/запити/звернення з питань визначення, розрахунку та оприлюднення індикаторів валютного ринку з боку зовнішніх стейкхолдерів у I півріччі 2025 року не надходили.

За підсумками здійсненого огляду було зроблено висновки, що офіційний/довідковий курс гривні до долара США та методологія їх розрахунку наразі відповідають умовам та потребам ринку на поточному етапі його розвитку. Потреба у зміні методології чи інших аспектів розрахунку та оприлюднення індикаторів валютного ринку гривня/долар наразі відсутня.

Також було взято до уваги, що триває процес імплементації раніше схвалених пропозицій стосовно запровадження розрахунку нового індикатора валютного ринку – довідкового значення курсу гривня/євро за станом на 12 годину та зміни методології розрахунку офіційного курсу інших (відмінних від долара США) валют.

Наступний періодичний огляд індикаторів валютного ринку буде проведено орієнтовно в лютому 2026 року.

Довідково: періодичний огляд індикаторів валютного ринку – спеціальна процедура, метою якої є оцінка наявності структурних зрушень на ринку та/або виникнення інших підстав, що можуть свідчити про необхідність заміни існуючих індикаторів, коригування їх методології або інших важливих аспектів, пов'язаних з їх розрахунком та оприлюдненням (час розрахунку, порядок публікації тощо).

Періодичний огляд [здійснює Рада оверсайту індикаторів грошового та валютного ринків України](#). Вперше він був проведений у лютому 2024 року. Надалі цей огляд планується проводити щопівроку – не пізніше лютого та серпня відповідно.

Періодичний огляд індикаторів грошового та валютного ринків здійснюється з метою відповідності цих індикаторів принципам, наведеним у документі [IOSCO: Principles for Financial Benchmarks Final](#)

[Report July 2013](#). Принцип 10 «Періодичний огляд» цього документа визначає таке:

«Адміністратор має здійснювати періодичний огляд умов функціонування ринку базового активу, який вимірюється індикатором, для з'ясування, чи відбулися на ньому структурні зміни, що можуть вимагати зміни до методики індикатора. Адміністратор також має здійснювати періодичний огляд на предмет, чи не відбулося стискання або ж призупинення функціонування базового активу так, що він більше не може бути основою для формування надійного індикатора.

Адміністратор повинен опублікувати або зробити доступним короткий виклад таких оглядів, якщо до індикаторів унесено суттєві зміни, включаючи обґрунтування цих змін».